

205235

205235

Nr. 24.

10 fil.

**BIBLIOTECA POPORALA
A „ASOCIAȚIUNII“**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Învățătura

despre

legile privitoare la notarii publici regești.

De

Michail Bésán,

notar public regeșc în Lugoj.

Invățătură

despre

BCU Cluj / Central University Library Cluj

legile privitoare la notarii publici regești.

De

Michail Bésán,
notar public regeșc în Lugoj.

SIBIU.

Tipariul tipografiei arhidiecezane.

1906.

Învățătură

despre

legile privitoare la notarii publici regești.

Prin articolul de lege XXXV. din anul 1874 s'a introdus în Ungaria în 1 August 1875 instituțiunea notarilor publici regești. În cursul timpului aceasta lege a fost schimbată în unele părți prin articolul de lege LI. din anul 1880, articolul de lege VII. din 1886 și articolul de lege XVI. din anul 1894. Și deoarece legea notarială atinge mai deaproape toate păturile poporului din țară, este de lipsă să se lămurească cât de bine aceasta lege și folosul cel mare ce-l poate aduce instituțiunea notariatului public. Socot deci a aduce un bun serviciu celor iubitori de carte, dacă în scurte cuvinte și pe înțelesul tuturor arăt folosul cel mare împreună cu instituțiunea notariatului public, apoi cercul de activitate și în urmă taxele statorite prin lege pentru orice lucrare a notariului public.

I. Foloasele împreunate cu notariatul public.

Notarul public regesc numit prin ministrul de justiție e un factor instituit prin lege pe sama publicului pentru orânduirea tuturor afacerilor sale de drept privat. Notarul public deci e investit prin stat cu puterea: ca despre toate afacerile și faptele ce sunt împreunate cu urmări de drept privat să *compună acte cu putere publică*.

și autentică. Spre scopul acesta legea pretinde dela notarul public cualificație juridică și deplină conștientiositate precum și cunoașterea limbei poporului după puțință. Aceste însușiri, precum și nepărtinirea sunt temeiul încrederii în instituțiunea notariatului. La compunerea actelor deci notarul public reg. nu e un factor mehanic, ci este îndatorat a spriginî părțile cu sfatul său juridic în toate afacerile de drept, prin urmare: notarul public reg. se privește de sfătuitoarul, scriitorul poporului. El are dreptul și datoria, la recercarea părților, a încheiă toate actele și documentele cu valoarea autenticității.

Să vedem ce însușire, ce putere are un astfel de document:

1. Documentele făcute prin notarul public reg. *au putere de document public și autentic.*

Va să zică: autenticitatea, validitatea și cuprinsul unui document notarial, dacă acesta este provăzut cu toate cerințele legii, nu se poate trage la îndoială nici înaintea judecătoriei, nici afară de judecătorie, prin urmare: celce are în mână un document public, — cu privire la subscrierea, obligamentul și cuprinsul documentului, — este scutit de orice proces, până când judecătoarește nu se dovedește contrarul în care caz apoi și notarul public va fi tras la grea răspundere.

Aceasta însușire a documentelor notariale este de un folos foarte mare pentru ceice vând, cumpără, schimbă averi, dau ori iau bani cu împrumut, ori iau îndatorirea de a împlini cutare lucru.

2. *Notarul public e îndatorat a ști foarte bine toate legile țerii,* căci are cea mai înaltă cualificațiune juridică.

Notarul public este răspunzător cu cauțiunea sa depusă la tribunal, asemenea și cu poziția sa pentru toate pagubele, ce s'ar iscă părților ce i-se prezintă, din nechibzuința sau reavoința sa. Notarul e dator a lumina mai întâi, și a se convinge pe deplin despre dorința părților, arătând mijloacele de executare provăzute de legile țării. Actele vor fi compuse deci în absoluta cunoștință a legilor, evitând prin justetă și claritate orice neînțelegere ulterioară. El nu e reprezentantul unei sau altei părți, ci stând peste interesele părților, el reprezintă voința împrumutată, interesele juridice și materiale ale ambelor părți, tălmăcind legile spre binele tuturor, cari îi cer ajutorul și lucrul.

3. Notarul public totdeauna *stă în serviciul și la dispozițiunea publicului.* Central University Library Cluj

În oarele oficioase indicate în localul cancelariei notarului public ori substitutul său trebuie să fie totdeauna acasă, afară de acel caz când a fost silit a se îndepărta din local în afaceri oficioase; părțile deci nu sunt silit, ca în vremile de mai nainte, a merge la judecătorie ori la cutare organ administrativ pentru orice lucru, precum sunt: legalizarea subscrierei, autentificarea unei copii, abzi-cerea arândeii, admonițiune etc. așteptând acolo vreme îndelungată până când li-se împlinește dorința, pe când notarul public toate lucrările chiar și în interesul său le săvârșește fără întârziere, iar în caz foarte grabnic, în absența notarului public, unele afaceri le împlinește judele cercual tot cu asemenea putere.

4. *Notarul public este dator a ține în secret toate afacerile părților.* La aceasta este obligat prin lege și prin

jurământul său, și cu privire la păstrarea secretelor cancelariei și a părților, cari au încheiat cutare document la el, — este răspunzător și pentru personalul său din cancelarie. Apoi cu excepțiunea actelor ce privesc cazurile de moarte, notarul public nu e îndatorat a se folosi de martori, dacă cunoaște amândouă părțile, deci secretul despre afacerea părților, despre regularea trebilor juridice și familiare este garantat pe deplin.

5. Documentul *original făcut și scris la notarul public se păstrează în loc sigur*, și anume: în cassa de fer a notarului public, unde este scutit de pierdere, furătură ori nimicire prin foc. Părțile capătă la mână dela notar numai o *edițiune autentică*, carea în înțelesul legii tot aceeaș valoare o are, ca și documentul original, și dacă se perde ediția autentică, o mai poate căpăta odată dela notarul public cu învoirea părților interesate, ori la ordinul tribunalului reg., iar exemplarul pierdut se declară de nimic și fără putere. Documentele părților deci nu se pot nici falsifica, deoarece originalele se păstrează la notarul public reg.

6. *Documentele notariale se pot executa judecătorește fără nici un proces.*

Aceasta este dispozițiunea cea mai favorabilă și folositoare în legea notarială, pentru că celce are document notarial în mână, în care se cuprinde cutare contract de arândă, de liferare, de vindere și cumpărare, de întreprindere ori obligament de plătire etc. — îndatăce în acel document se spune apriat obiectul obligamentului și termenul împlinirii, — nu mai este silit a începe proces la judecătorie contra datorașului, a cheltui o mulțime de bani

pentru timbrele procesului și pentru lucrul avocatului, nici nu trebuie să aștepte cu lunile și cu anii întregi până când se săvârșesc toate pertractările, eventual se ascultă martorii sub jurământ, se aduce sentință, carea se poate apela și de douăori etc., ci este îndreptățit, pe baza documentului notarial, a cere la moment execuțiunea judecătorească, carea se efectuește fără amânare; iar dacă executul în decurs de trei zile ar face *excepțiuni* contra execuțiunei: cauza vine la pertractare judecătorească, dar aceasta împrejurare nu împedecă efectuarea execuțiunei, nici transferarea obiectelor mișcătoare, ci împedecă pe scurt timp numai licitarea averilor luate sub execuțiune.

Din puterea executabilă a documentelor notariale urmează de sine, că la împrumuturi de bani spre exemplu, este cu mult mai bine și mai practic a face obligațiunea la notarul public, decât a subscrie atare cambiu (poliță) despre suma datorată, pentru că polița trebuie mai nainte a se protestă prin notarul public, apoi a se improcesua prin avocat la judecătorie, a se pertractă cauza, și numai atunci se poate face execuțiunea contra datorașului, dacă după toate aceste formalități și afaceri procesuale creditorul are sentință validă în mână, pe când la obligațiunea făcută prin notarul public se ordonează și se efectuește execuțiune fără nici un proces, nu se cere deci nici timbru, nici alte spese procesuale, și așa creditorul este mai bine asigurat prin procedura grabnică și nici datorașul nu poate așa de ușor să-și înstrăineze averea și să scape de plătire, ca și prin proces. Chiar așa se întâmplă și cu alte documente notariale. Dreptul de execuțiune este asigurat în orice împrejurare.

7. Notarul public *este răspunzător pentru timbrul*, ce trebuie să se pună pe documentele și edițiunile autentice făcute prin el. Aceasta dispozițiune a legii este de mare folos pentru părți, căci experiența de toate zilele ne arată în destul, că mulți au suferit pedepse grele bănești, taxe întreprinse, numai din pricina, că nefiind oamenii pricepători ai legilor despre timbru și taxe erariale, au aplicat pe document timbru necorăspunzător, sau pentru că documentul n'a fost înștiințat în timp de opt zile la oficiul de dare pentru măsurarea taxelor erariale; părțile deci nu vor fi expuse la asemenea urmări grele.

8. Dela notarul public se cere ca — după putință — afară de limba oficioasă maghiară să știe și *limba vorbită în cercul său* notarial, deci documentele notariale, în general se fac în limba maghiară, dar se pot face și în altă limbă, dacă notarul public a dovedit, că știe și altă limbă și dacă pentru folosirea ei a primit concesiunea ministrului de justiție.

9. Este un mare favor pentru popor și împrejurarea că *taxele notarului public pentru lucrul său sunt fixate prin lege*. Aceste taxe sunt foarte mici, neînsemnate, precum se va vedeà mai la vale. Din aceasta urmează de sine, că notarul public nu poate trece peste taxe, nu poate face nici o tocmeală cu părțile spre a i-se plăti o sumă mai mare, decât ce-i conde legea, și așa tot insul poate ști înainte, cât are să plătească notarului public.

II. Cercul de activitate al notarului public.

Legea enumără toate cazurile, în cari notarul public este îndreptățit sau îndatorat a sta în serviciul părților, peste

tot, putem zice, că de competența notarului public se țin toate afacerile juridice afară de procese, cari se țin de cercul de activitate al avocaților. Notarul public deci este îndreptățit resp. îndatorat a face documente publice în toate afacerile, cari sunt împreunate cu urmări de drept, — a face testamente valide, ori alte documente pentru caz de moarte, a luă în păstrare bani gata și obiecte de preț, a pertracta ereditățile (moștenirile), a împlini toate afacerile, cari i-se încred din partea judecătoriei și a sedriei orfanale, a așterne în numele părților la autoritățile publice orice suplică, cerere, rugare, — afară de cauze procesuale.

Insemnăm acî, că, cu unele excepțiuni, nu e silit nimenea să-și facă documentele la notarul public. Legea a lăsat și mai departe în voia liberă a părților, să-și facă documente și la avocat și la notarul comunal, dar firește aceste documente private nici pe departe nu pot avea atîta putere și siguranță, cât are documentul notarial. Cu toate acestea legea enumeră câteva cazuri, în cari documentul negreșit și între toate împrejurările trebuie să se facă prin notarul public, căci altcum documentul n'are nici o valoare legală.

Cazurile, în cari negreșit sunt a se face documente la notarul public, sunt următoarele:

- a) contractele de *căsătorie*, cari se fac cu părinții ori fără părinți, între mire și mireasă;
- b) recunoașterea și atestarea despre primirea *zestrei*, constătătoare din bani gata ori din alte obiecte mișcătoare;
- c) toate contractele și declarațiunile cari se fac *între bărbat și soție*, între mire și mireasă precum sunt: contractele de vindere și cumpărare, de schimb, de rentă anuală,

de împrumuturi, și contracte de arândă peste trei ani, împuterniciri despre vinderea și cumpărarea ori însărcinarea averilor nemișcătoare, despre abdicere de acest drept;

d) contractele de *adoptare*;

e) declarațiunea mirilor de diferită religione despre *botezarea și creșterea pruncilor*, cari se vor naște din căsătorie, după religionea mirelui ori a miresei;

f) *legalizarea subscrierei* la toate documentele, cari se folosesc afară din Ungaria, în stat străin.

g) toate documentele *orbilor, mușilor, surzilor și a surdo-mușilor*.

Nu suferă îndoială, că legea notarială, când facerea acestor documente o a declarat de competența exclusivă a notarilor publici, a intenționat asigurarea drepturilor și datorințelor părților și încungiurarea multelor înșelăciuni, cari mai vârtos între neguțători și industriași se făceau cu contractele de căsătorii, cu recunoașterea primirei zestrei, cu vinderea și cumpărarea și cu transcrierea averilor între bărbat și soție. Dacă părțile căsătorite în vremile de mai nainte voiau să scurteze și să înșele pe urmașii lor: făceau documente private, datate de mainainte, a căror cuprins nu corespunde adevărului, și ei nu puteau fi pedepsiți, căci abiă eră cu puțință a constată mai târziu, că contracte de aceste nu erau adevărate. Cu contracte de aceste se făceau apoi procese și pe baza sentinței se efectuia execuțiune falsă contra bărbatului ori a soției sale. Firește, prin acest abuz, creditorii cei adevărați erau scurtați și înșelați, căci pretensiunea lor, în lipsă de avere, nu mai eră asigurată.

Făcându-se document notarial, înșelăciuni de aceste în general nu se mai pot întâmpla, căci voința reciprocă (împrumutată), a părților, subscrierea și datul documentului scris cu litere, prevederea documentului cu sigilul oficios, este fără toată îndoiala și în mod autentic în documentul notarial, și dacă s'au plătit bani, ori s'a dat atare avere mișcătoare în fața notarului public: aceasta împrejurare trebuie să se introducă și în document.

Este bine, ca și neamurile de aproape, tata cu feciorii, frații cu surorile, cumnații etc. să-și facă toate documentele lor numai la notarul public, căci prin aceasta nu numai că au în mână un document, care nu se poate atăca, ci totodată scapă și de suspiționarea, că ar fi făcut document fals, neadevărat, scapă și de o mulțime de procese ce li s'ar putea face din partea altor neamuri ori din partea creditorilor.

III. Testamentul și alte documente pentru caz de moarte.

Nu se poate din destul sfătui poporul ca toate dispozițiunile sale pentru cazul morții, să le facă la notarul public, pentru că cele mai multe procese se nasc de acolo, că testamentele și alte dispozițiuni pentru cazul morții, atât cu privire la formele cât și cu privire la cerințele legale, se atacă cu procese, din cari apoi mai totdeauna urmează nimicirea și ruinarea averilor, care trebuie încunjurată.

Binefacerile împreunate cu un testament ori alt document privitor pentru cazul morții, sunt următoarele:

a) în înțelesul legilor la un testament valid, privat, dacă testatorul nu știe ceti și scrie, se cer cinci martori,

și o mulțime de formalități, dar dacă astfel de documente se fac la notarul public sunt destui doi martori;

b) dispozițiunile pentru cazul morții rămân în secret la notarul public, la ce dânsul e obligat prin jurământ, și documentul se păstrează închis în cassa de fer a notarului;

c) dacă cineva voește să facă un astfel de testament, ca nici chiar martorii să nu știe ce se cuprinde în el, — aceasta se poate face numai la notarul public, la care se depune testamentul privat, închis, pe lângă observarea formelor prescrise de lege;

d) în testamentele făcute de notarul public nu se pot face dispozițiuni nelegiuite, pentrucă notarul public este îndatorat a explică legea, a lumină și a învăța părțile despre tot, ce iartă și ce nu iartă legile țării, prin urmare cu testamentele făcute de notarul public nu se pot face abusuri spre scurtarea dreptelor pretensiuni ale moștenitorului ori ale creditorilor; nu se pot începe procese, și începându-se, nu pot ajunge la rezultat favorabil, documentul nu se poate nimici, nici partea legitimă nu se poate vătămă;

e) Și dacă notarul public din greșală ori nepricepere ar face un document, care este în contradicere cu intențiunea adevărată a testatorului, și cu dispozițiunile legilor, și ar cauză pagubă oamenilor: el pentru aceasta este responsabil, va fi pedepsit și va trebui să reîntoarcă paguba oamenilor.

f) testamentele nu se pot perde, nici fură, cu atât mai puțin se pot falsifică, pentrucă testamentele, precum și alte documente se păstrează închise în cassa de fer, iar

datul, subscrierea, ori conținutul testamentului nu se pot schimbă mai târziu numai prin facerea unui nou document ori codicil. Chiar și corectarea unui cuvânt din document trebuie să se constateze de notarul public înainte de a se subscrie documentul;

g) îndată ce i se face cunoscută moartea testatorului, notarul public este dator a prezenta testamentul la judecătoria regească spre publicare și apoi originalul a-l păstra și mai departe în cassa de fer.

Pe lângă responsabilitatea cea mare, ce cade asupra celui ce compune testamentul ori alt document, — preoții, învățătorii și alți bărbați de carte, cari n'au studiat legile patriei, vor face foarte bine chiar în interesul lor, dacă se vor reține de la compunerea testamentelor și altor documente împreună cu urmări de drept.

IV. Taxele notarilor publici regești.

Însemn înainte de toate, că notarul public este îndreptățit a face documente autentice notariale nu numai în cancelaria sa, unde-și are reședința, ci oriunde și în oricare comună din cercul său notarial. Poate face documente și pentru locuitorii din alte cercuri și din alte comitate, dacă ei de bunăvoie vin la notarul public, dar nu-i este iertat a face documente afară din cercul său.

Taxele notarului public sunt fixate prin lege și în general sunt de trei feluri, și anume pentru *lucru*, pentru *scriere* și pentru *spesele* avute:

1. pentru *contractele* despre predarea, investirea și împărțirea averii, contracte de asociare, liferare, donațiune, vindere și cumpărare, schimb, arândă, peste tot: pentru

orice contract, care se face între două sau mai multe persoane, — notarul public are să capete după prețul obiectului, până la 400 cor. = 2 cor.

” ” 1,000 ” = 4 ”

” ” 2,000 ” = 6 ”

” ” 4,000 ” = 8 ”

” ” 10,000 ” = 10 ”

iar peste 10,000 cor. după fiecare 2,000 cor. câte 1 cor.

Pentru scrierea (copierea) documentului taxa după fiecare pagină e: 40 fil.

Timbrele legale încă le plătesc părțile.

2. pentru *obligațiuni* și alte declarațiuni de obligament, de zălogire, de chizășie, de asigurare, pentru acte fundamentale, cu un cuvânt: pentru toate actele unilaterale după prețul obiectului, până la 600 cor. = 2 cor.

” ” 1,600 ” = 4 ”

” ” 4,000 ” = 6 ”

” ” 10,000 ” = 8 ”

iară peste această sumă după fiecare 2,000 cor. câte 50 f. apoi taxa scrierei și timbrele convenite.

3. pentru *împuternicirile* date advocaților sau altor persoane, pentru atestate ori declarațiuni, prin cari se dă drept de intabulare ori estabulare (ștergere) din cartea funduară, pentru abzicerea de drept ori prioritate, se plătește taxa fixată cu 2 cor. și taxa scrierei ca mai sus, precum și timbrele;

4. taxele pentru *testamente* sunt tot acele, cari sunt enumerate mai sus sub punctul 2., iar dacă prețul averilor testate nu se poate ști apriat după cifre: atunci taxele se socotesc după *timpul* folosit de notarul public cu ascultarea părților și cu compunerea documentului adecă: pe

o oară întreagă = 8 cor. și pe fiecare jumătate de oară începută = 4 cor. apoi taxele scrierei.

pentru *alte documente*, în cari prețul obiectului nu e fixat, notarul public are să capete pentru fiecare oară 4 cor. și pentru jumătate de oară începută 2 cor.;

5. pentru estradarea *atestelor* și anume:

a) legalizarea còpiilor până la două pagine 1 cor., mai departe pentru fiecare pagină 30 fil.;

b) autenticarea estraselor din cărțile conturilor comerciale ca mai sus;

c) traducere din o limbă în alta: pentru două pagine 4 cor., pentru fiecare ce urmează 2 cor.;

dacă însă traducerea se aduce gata la notarul public spre autenticare: se plătește numai jumătate din aceste taxe, iar dacă traducerea se cere pentru cartea funduară fără timbru: se plătește pentru pagina I-a 1 cor. 20 f., pentru a doua 80 f., pentru a treia și următoarea 60 fil.

d) legalizarea subscrierii: protocolul constă 50 fil. una subscriere 1 cor. iar fiecare subscriere următoare 50 fil.;

e) atestat despre prezentarea cutărui document 2 cor.;

f) procesul verbal la adunarea generală a societăților pe acțiuni, ori altor reuniuni 10 cor.; apoi taxa socotită după timp și pentru scriere.

g) atestarea licitațiunilor private, a ofertelor sau altor fapte împreunate cu urmări de drept. Neguțătorii sunt chiar și siliți prin lege a cere astfel de atestate spre a-și valida dreptul d. e. dacă marfa comandată nu li-s'a livrat la timp, ori dacă marfa nu corespunde comandei.

Taxa e 2 cor.; afară de aceasta se mai socotește taxa după timpul întrebuințat cu afacerea;

h) Certificate despre încunoștiințări, precum: admo-
nițiuni, abziceri de arândă, de pretensiuni etc. și proteste
cambiale; taxa 6 cor.

6. *păstrarea documentelor*, banilor, și altor obiecte de
valoare. Dacă cineva d. e. călătorește pe mai mult timp
de acasă, dacă îmbie pe cineva cu primirea banilor, ori
dacă cineva voiește să-i fie păstrat testamentul, document
familiar ori obligațiune, hârtie de stat etc. aceste le poate
depune la notarul public, în loc sigur, în casa de fer.
Taxa pentru păstrarea actelor e 5 cor. până la 20 coale.
pentru cele următoare câte 50 fil. pentru păstrarea și ex-
tradarea banilor sau hârtiilor de valoare se plătește 4 cor.
pentru depunerea acestora la judecătorie separat 2 cor.
iar dacă suma trece peste 2000 cor.: taxele se pot socoti
după timpul perdut.

7. La *inventarea și pettractarea moștenirilor* notarul
public funcționează ca exmisul și încrezutul judecătoriei.

Taxa pentru inventare pe $\frac{1}{2}$ zi 6 cor., pe o zi în-
treagă 10 cor.

Taxa pentru pettractare:

dela 200 cor. până la	400 cor.	=	6 cor.
	până la 1,000	„	= 10 „
	până la 2,000	„	= 16 „
	până la 4,000	„	= 24 „
	până la 10,000	„	= 32 „
	până la 20,000	„	= 40 „
	până la 30,000	„	= 60 „
	până la 40,000	„	= 80 „

pentru fiecare sumă de 2000 cor. următoare = 3 cor.

Taxe de scriere ori consultare nu se pot socoti.

8. Pentru *inventarea* masselor de concurs ori pentru licitațiune, taxa notariului public face:

până la 1,000 cor. pe $\frac{1}{2}$ zi = 6 cor.

1,000 „ „ $\frac{1}{2}$ „ = 10 „

peste 1,000 „ „ $\frac{1}{2}$ „ = 10 „

1,000 „ „ $\frac{1}{2}$ „ = 16 „

9. Pentru *cereri* (petiții), *rugări*, la judecătorie ori alte autorități publice, taxele notarului nu sunt stabilite prin lege, ci se plătesc după învoire, împrumutată. Astfel de petiții sunt d. e.:

a) la judecătorie: transcrierea averilor imobile (nemiscătoare), întabularea și ștergerea pretenziunilor, recunoașterea dreptului de prioritate, abzicerea de acela și orice altă cauză dela cartea funduară — afară de proces. — Mai departe: rugarea pentru împrumutarea firmelor comercianților, autentificarea cărților lor, primirea și replătirea depozitelor, amortizarea documentelor perdute, prețuiri și licitațiuni benevole (din mână liberă).

b) la oficiul orfanal: toate cauzele, d. e. asignarea averii manipulate prin sedria orfanală, vinderea și cumpărarea (unde sunt interesați minoreni), declararea minorului drept maiorean, revizuirea socotelilor tutorului, etc.;

c) la ministerii și la toate oficiile administrative în orice cauză comercială, industrială, concesiuni; în cauze militare: licențe de căsătorie, de concediu, etc.;

d) la oficiul de dare și la direcțiunea financiară a face suplice, apelațiuni în orice cauză, care se ține de competența organelor financiare.

Cererile sunt de multe feluri atât după natura, cât și după extenziunea lor, ele însă nu pot fi în contradicere

cu legile patriei, căci la din contră notarul public va fi pedepsit; și chiar pentru aceasta: notarul public este îndatorat a subscrie (contrasignà) toate rugărilor, cari le așterne în numele părților la autoritățile publice.

* * *

Am aflat de lipsă a le aduce toate aceste la cunoștința păturilor poporului nostru în extras scurt spre acel scop, ca cunoscându-se principiile și dispozițiile legii notariale, să se și poată folosi de bunătatea acestei legi în toate afacerile sale juridice. Notarul public este persoană de încredere publică, stă în serviciul întregului popor în toate afacerile, cari tractează despre atare îndreptățire, datorință ori atestare. Și deoarece notarul public ca organ autentic și de specialitate are calificațiunea cea mai înaltă ce se cere dela un iurist, cunoaște și pricepe toate legile, iar taxele sunt stabilite prin lege în cele mai multe cazuri: nu este temere, că notarul public va abuză de încrederea publicului, de poziția sa onorifică, ori că va luă dela părți taxe îndoite, întreite, și aceasta cu atât mai vârtos nu, căci notarul public de o parte este legat cu jurământul său de a servi publicului întreg cu cinste.

Spre mai mare garanță, notarul public este supus și unei pedepse foarte aspre, ba chiar își poate perde pe un timp anumit, ori pentru totdeauna poziția sa în cazuri de neglijență, păgubire ori vătămarea legilor. Notarul public deci chiar și în interesul său personal trebuie să-și împlinească datorințele sale cu cea mai mare acuratețe, punctualitate, onestitate, și este vrednic deci de toată încrederea poporului.

Din

„Biblioteca poporală a Asociațiunii“

au apărut:

- Nr. 1. Povestiri (.) din viața țăranilor români, de *Ioan Pop-Reteganul* fil. 20
- Nr. 2. Povestiri (.) din viața țăranilor români, de *Ioan Pop-Reteganul* fil. 20
- Nr. 3. Despre cărțile funduare și intabulări, de *Dr. Valer Moldovan* fil. 30
- Nr. 4. Sfaturi bune. Trei disertațiuni, de *Emanuil Ungurean, Dr. Elie Cristea și Nicolau Ivan* fil. 20
- Nr. 5. Casa părintească, crescătoarea indivizilor și popoarelor, de *Ioan Popea*, fost profesor la gimnaziul român din Brașov fil. 20
- Nr. 6. Despre testament. Explicarea articolului de lege XV, din anul 1876, de *Dr. Valer Moldovan* fil. 30
- Nr. 7. Poșta, telegraful, telefonul. Noțiuni generale despre instituțiile poștale, de *Gavr. Todica* fil. 20
- Nr. 8. Icoane din istoria Grecilor vechi. Partea I de *V. Lazăr* fil. 20
- Nr. 9. Partea II de *V. Lazăr* fil. 20
- Nr. 10. Grădina „de legumi. Disertațiune poporală”, de *Ioan F. Negruțiu* fil. 30
- Nr. 11. Cultura cucuruzului. Disertațiune poporală, de *Ioan F. Negruțiu* fil. 20
- Nr. 12, 13, 14, 15, 16. Ionel. Principii morale și creștinești de educațiune, de *V. Gr. Borgovanu* K 1—
- Nr. 17. „Astra”. Informațiuni asupra scopurilor și instituțiilor Asociațiunii fil. 10
- Nr. 18. Regule ortografice stabilite de Academia Română în anul 1904 fil. 10
- Nr. 19. Vulcanismul, de *Gavr. Todica* fil. 20
- Nr. 20. Impărțirea, lucrarea și îngrijirea unei moșii. Disertațiune poporală (rostită în adunarea generală a „Asociațiunii”, care s'a ținut la 9 August 1903 în Baia-mare) de *Ioan F. Negruțiu* fil. 20
- Nr. 21. Nuvele, istorice. Cartea I., de *I. Al. Lăpădatu* fil. 20
- Nr. 22. Nuvele istorice. Cartea II., de *I. Al. Lăpădatu* fil. 20
- Nr. 23. Cărticica sănătății, de *Dr. I. Beu* fil. 20
- Nr. 24. Invățătură despre legile privitoare la notarii publici regești, de *Michail Bésán*, notar public regeșc în Lugoj fil. 10

